

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»
кафедра конституційного права та
прав людини

Статус дисципліни: вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова навчання: українська
Навчальний рік: 2024
Форма підсумкового контролю: залік

Чеханюк Леся Володимирівна
Науковий ступінь: кандидат юридичних наук
Посада: старший викладач
Тел.: 097-909-39-20
E-mail: cheh-l-v@ukr.net
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 512
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=Bu72DsMAAAAJ>

Контактний телефон	Тел.: 520-06-60
Електронна адреса	E-mail: k003@naiau.kiev.ua
Розклад навчальних занять	Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 512

Консультації	Очні: (відповідно до графіку консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30 Онлайн: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00
--------------	---

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=190>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння знань з різних галузей міжнародного публічного права, їх норм та інститутів, а також формування чіткого уявлення щодо їх органічних зв'язків з окремими галузями національного права, історичних передумови міжнародного процесу в Україні і зарубіжних країнах, вплив міжнародного публічного права на галузі права та міжгалузеві зв'язки, вплив на державотворчі процеси в Україні. Поглиблене вивчення інститутів та галузей міжнародного публічного права, що регулюють напрями та форми співробітництва суб'єктів міжнародного права з питань визнання, правонаступництва, території, мирних способів вирішення міжнародних спорів, міжнародно-правової відповідальності, захисту прав людини, міжнародно-правової протидії злочинності та ін.

Тривалість:

Вивчення навчальної дисципліни здійснюється в 3-му семестрі 2-го року навчання у обсязі 90 годин 3 кредиту ECTS.

денна форма навчання: 3 кредити, загальна кількість годин – 90 (аудиторних годин – 30, самостійної роботи – 60);

заочна форма навчання: 3 кредити, загальна кількість годин – 90 (аудиторних годин – 10, самостійної роботи – 80).

Форми та методи навчання: денна, заочна форма навчання.

Методи: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація), практичні (репродуктивні, проблемно-пошукові), інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення тощо.

Поточний контроль:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування, аналіз ділових ситуацій;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Підсумковий контроль: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити: юридична компаративістика, конституційне право, адміністративне право, публічне право: практика тлумачення і застосування.

Постреквізити: міжнародний захист прав людини, право Європейського Союзу, застосування стандартів Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна Програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

**Компетентності, якими повинен
оволодіти здобувач
для здобувачів вищої освіти ступеня магістра
зі спеціальності 081«Право»**

Програмні результати навчання

РН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- творчо застосовувати нормативно-правові акти, керуючись міжнародними стандартами прав людини;
- проникаючи у сутність соціально-правових явищ, виявляти та попереджувати правопорушення та конфліктні ситуації суспільного життя;
- критично мислити, самостійно приймати рішення. Бути лідером, працювати в команді.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі теми
<p>Тема 1. Поняття та юридична природа міжнародного публічного права</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм»), дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 1:</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення сучасного міжнародного публічного права та його періодизація. 2. Поняття, функції та особливості сучасного міжнародного права. 3. Структурні елементи системи сучасного міжнародного права. 4. Норми міжнародного права: поняття, порядок утворення, структура та види. 5. Поняття і види джерел міжнародного публічного права. 6. Принципи міжнародного права, їх ознаки та функції. 7. Співвідношення міжнародного та національного права. 8. Дія міжнародного права в національній правовій системі України. 9. Міжнародне публічне право як наука та навчальна дисципліна. 10. Глобальні проблеми сучасності і міжнародне право. <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «міжнародне право», «міжнародні відносини», «система міжнародного права», «норма міжнародного права», «функції міжнародного права», «джерела міжнародного права». - Особливості процесу утворення норм міжнародного права. - Трансформація та імплементація норм міжнародного права. - Взаємозв'язок та взаємовплив міжнародного і національного права. - Міжнародне публічне та 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 1, представлений у мультимедійному посібнику «Міжнародне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 1. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Стародавні джерела міжнародного права - Вестфальська система міжнародних відносин і міжнародного права. - Віденська система міжнародних відносин і міжнародного права. - Версальська система міжнародних відносин і міжнародного права. - Міжнародні відносини і міжнародне право після Другої світової війни. - Особливості становлення сучасного міжнародного публічного права. - Місце норм міжнародного права у правовій системі України. - Специфіка норм «м'якого права» - Вплив міжнародного права на національне право в умовах глобалізації. - Міжнародне публічне та міжнародне приватне право їх співвідношення. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проаналізуйте підходи вчених до питання

	<p>міжнародне приватне право, їх співвідношення.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародне право та інші регулятори міжнародних відносин (політика, мораль, релігія). 	<p>виникнення та розвитку міжнародного права.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розгляньте різні історичні етапи розвитку міжнародного права. - Зверніть увагу на різні тлумачення вченими поняття міжнародного права. - Обґрунтуйте співвідношення міжнародного права та міжнародних відносин. - Розгляньте особливості джерел міжнародного права. - Охарактеризуйте міжнародно-правовий звичай як джерело міжнародного права. - Проаналізуйте принципи міжнародного співробітництва. - Розгляньте принципи підтримки миру і міжнародної безпеки. - Охарактеризуйте співвідношення принципу територіальної цілісності з принципом самовизначення народів.
<p>Тема 2. Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності. Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 2:</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і зміст міжнародної правосуб'єктності. 2. Види суб'єктів міжнародного права. 3. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. 4. Правосуб'єктність націй та народів, що борються за національне визволення. 5. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. 6. Правосуб'єктність 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 2. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Державоподібні утворення як суб'єкти міжнародного права. - Європейський Союз як суб'єкт міжнародного права. - Сучасна доктрина міжнародного права щодо розуміння інституту міжнародної правосуб'єктності. - Теорії визнання в міжнародному праві. - Види і форми визнання. - Правові наслідки визнання у міжнародному праві.

	<p>державоподібних утворень.</p> <p>7. Визнання в міжнародному праві, його види та форми.</p> <p>8. Інститут правонаступництва держав.</p> <p>9. Правонаступництво щодо договорів, державної власності, боргів, архівів.</p> <p>10. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «суб'єкт міжнародного права», «види суб'єктів міжнародного права», «Jus gentium»; «de facto»; «de jure»; «ad hoc». - Особливі види міжнародної правосуб'єктності (квазідержави). - Україна як суб'єкт міжнародного права. - Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорація та інших інтеграційних утворень. - Проблематика визнання фізичної особи як суб'єкта міжнародного прав. - Форми і юридичні наслідки визнання. - Міжнародно-правове регулювання правонаступництва. 	<ul style="list-style-type: none"> - Визнання держав та урядів в міжнародному праві. - Об'єкти правонаступництва в міжнародному праві. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Охарактеризуйте поняття і властивості суб'єкта міжнародного права - Надайте характеристику різних видів суб'єктів міжнародного права. - Розгляньте особливості основних суб'єктів міжнародного права. - Розгляньте особливості похідних суб'єктів міжнародного права. - Проаналізуйте критерії класифікації держав. - Проаналізуйте міжнародно-правове регулювання правонаступництва. - Надайте характеристику поняттю та видам правонаступництва.
<p>Тема 3. Актуальні питання права міжнародних договорів</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 3:</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та джерела права міжнародних договорів як галузі міжнародного публічного права. 2. Поняття міжнародного договору в сучасній доктрині та практиці. 3. Найменування і структура міжнародних договорів. 4. Класифікація міжнародних договорів. 5. Порядок і стадії укладання міжнародних договорів. 6. Набрання чинності міжнародним 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - «Pacta sunt servanda» як базовий принцип права міжнародних договорів. - Джерела права міжнародних договорів і їх класифікація. - Депозитарій і його функції. - Тлумачення міжнародних договорів. - Основні стадії укладання міжнародних договорів. - Норми внутрішньодержавного права стосовно компетенції укладати міжнародні договори.

	<p>договором.</p> <p>7. Дія і припинення дії договорів.</p> <p>8. Недійсність міжнародних договорів.</p> <p>9. Законодавство України про міжнародні договори.</p> <p>10. Порядок укладання, виконання та припинення дії міжнародних договорів України.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «pacta sunt servanda», «продлонгація», «парафування», «ратифікація», «денонсація», «депозитарій», «принцип альтернату». - Тлумачення міжнародних договорів. - Форма та мова міжнародного договору. - Згода на обов'язковість договору. - Співвідношення міжнародного договору та внутрішньодержавного закону. - Припинення й анулювання договорів. - Умови та наслідки недійсності міжнародних договорів. - Застереження до міжнародного договору. - Укладення міжнародних договорів України. - Законодавство України про міжнародні договори та їх дія на території України. 	<ul style="list-style-type: none"> - Денонсація та пролонгація міжнародних договорів. - Процедура ратифікації міжнародних договорів згідно законодавства України. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кодифікація права міжнародних договорів. - Об'єкт та суб'єкт права міжнародних договорів. - Умови недійсності міжнародних договорів. - Оприлюднення, реєстрація та збереження текстів міжнародних договорів України. - Співвідношення міжнародного договору та звичаїв в системі джерел міжнародного права. - Вплив війни на договори. - Розкрийте особливості окремих стадій укладання міжнародних договорів. - Законодавство України про міжнародні договори.
<p>Тема 4. Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми4:</p> <p>Питання семінарського заняття №1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення міжнародних організацій. 2. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних організацій. 3. Правовий статус та міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій 4. Порядок утворення та функції 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 4.1. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Історичні аспекти створення міжнародних організацій. - Значення міжнародних організацій в сучасний період. - Міжурядові й неурядові організації. - Ліга Націй – перша міжнародна універсальна організація. - Історія створення

	<p>міжнародних організацій.</p> <p>5. Членство в міжнародних організаціях.</p> <p>6. Порядок вступу, виходу і виключення з організації. Припинення членства.</p> <p>7. Поняття, скликання та порядок роботи міжнародних конференцій.</p> <p>8. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «міжнародна організація», «ознаки міжнародних організацій», «ООН», «ЄС», «ОБСЄ». - Правова природа міжнародних організацій. - Види міжнародних організацій. - Порядок створення міжнародних організацій та припинення їх існування. - Ліга Націй: структура та характеристика діяльності - Поняття міжнародних конференцій та їх відмінність від міжнародних організацій. <p>Питання семінарського заняття №2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація Об'єднаних Націй: історія становлення. 2. Структура, цілі й принципи Організації Об'єднаних Націй. 3. Компетенція головних органів Організації Об'єднаних Націй (Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна і Соціальна Рада, Рада з опіки, Міжнародний суд ООН, Секретаріат). 4. Спеціалізовані установи ООН: історія формування, класифікація та напрями діяльності. 5. Регіональні міжнародні організації: загальна характеристика. 6. Юридична природа Європейського Союзу. 7. Історія становлення Європейського Союзу. 8. Інституційна система Європейського Союзу. 9. Європейський Союз та Україна: перспективи членства. <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Статут ООН. 	<p>Організації Об'єднаних Націй.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні положення Статуту ООН. - Регіональні міжнародні організації. - Порядок проведення міжнародних конференцій. - Джерела права Європейського Союзу. - Правовий статус людини і громадянина в Європейському Союзі. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Джерела права міжнародних організацій. - Правосуб'єктність міжнародних організацій. - Повноваження та функції міжнародних організацій. - Порядок роботи конференцій. Акти конференцій. - Членство в Організації Об'єднаних Націй. - Головні та допоміжні органи Організації Об'єднаних Націй. - Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй. - Роль і значення Організації Об'єднаних Націй. - Правоохоронне та безпекове співробітництво в Європейському Союзі. - Правова регламентація зовнішніх відносин Європейського Союзу. - Взаємовідносини України та Європейського Союзу.
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Спеціалізовані установи ООН: правовий зв'язок з ООН. - Напрями і характер діяльності спеціалізованих установ ООН. - Цілі і структура Організації Північноатлантичного договору. - Рада Європи: історія виникнення й основні завдання. - Організація з безпеки і співробітництва в Європі. - Ліга арабських держав. - Організація африканської єдності. - Організація чорноморського економічного співробітництва. - Європейська Рада в інституційному механізмі ЄС. - Правовий статус Європейського парламенту. - Повноваження Європейської Комісії. - Рада Європейського Союзу. - Правовий статус Суду Європейського Союзу. 	
<p>Тема 5. Територія у міжнародному публічному праві</p>	<p>Практичне заняття: індивідуальні та групові завдання; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 5:</p> <p>Завдання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надайте характеристику різновидів територій у міжнародному праві та особливості їх правового режиму. 2. Визначте особливості територій з міжнародним режимом. 3. Назвіть характерні риси територій зі змішаним та особливим режимом. 4. Проаналізуйте склад та юридичну природу державної території. 5. Розкрийте поняття державного кордону, його види, етапи та способи встановлення. 6. Назвіть міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної 	<p>Готуючись до практичного заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 5. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Правові засоби зміни державної території. - Арктика і Антарктика, їх правовий режим. - Договір про Антарктику 1959 р. та Протокол до нього 1991 р. - Міжнародно-правовий режим космічного простору. - Міжнародні річки: поняття та правовий режим. - Порядок встановлення державних кордонів. - Державні кордони України. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правовий статус і правовий режим територій у міжнародному праві. - Територіальне

	<p>території.</p> <p>7. Розкрийте особливості:</p> <p>7.1. Міжнародно-правового статусу та режиму повітряних та космічних просторів.</p> <p>7.2. Міжнародно-правового статусу та режиму морських просторів.</p> <p>7.3. Міжнародно-правового режиму рік і озер.</p> <p>7.4. Міжнародно-правового режиму Арктики і Антарктики.</p> <p>8. Зверніть увагу на міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «державна територія»; «континентальний шельф»; «цесія»; «ад'юдикація»; «дебеляція»; «анексія», «делімітація», «демаркація». - Правовий статус і правовий режим територій. - Концепція державної території. - Способи придбання державної території. - Міжнародні річки та їх правовий режим. - Міжнародно-правовий режим Арктики та Антарктики. - Способи встановлення державного кордону: демаркація, делімітація. 	<p>верховенство держави. Територіальний суверенітет.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Складові частини державної території. - Правовий режим Дунаю. - Територіальне море (територіальні води) і його правовий режим. - Континентальний шельф. - Виняткова економічна зона. - Державний кордон України. - Охорона державного кордону України.
<p>Тема 6. Актуальні питання права зовнішніх зносин</p>	<p>Практичне заняття: індивідуальні та групові завдання; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 6:</p> <p>Завдання до практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте поняття та джерела права зовнішніх зносин. 2. Назвіть органи зовнішніх зносин держав. 3. Визначте характерні риси дипломатичного представництва. 4. Розгляньте особливості різновидів та функцій дипломатичних представництв. 5. Проаналізуйте поняття консульського права. 	<p>Готуючись до практичного заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 6. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Зовнішня політика та дипломатія. - Спеціальні місії. - Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. - Організація діяльності дипломатичної служби України. - Поняття права зовнішніх зносин. - Джерела та система права зовнішніх зносин.

	<p>6. Назвіть види та напрями діяльності консульських установ.</p> <p>7. Розкрийте особливості спеціальних місій.</p> <p>8. Визначте функціональне призначення права представництва держав при міжнародних організаціях.</p> <p>9. Зверніть увагу особливості дипломатичних та консульських імунітетів і привілеїв.</p> <p>10. Назвіть основні положення законодавства України про зовнішні зносини.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «дипломат», «консульство»; «консульська екзекватура»; «агреман»; «persona non grata». - Міжнародне право і дипломатія. - Історія дипломатії. - Право на участь у зовнішніх зносинах. - Види органів зовнішніх зносин держави. - Поняття дипломатичного права. - Поняття консульського права. - Процедура призначення глави дипломатичного представництва. - Правові засади та порядок організації діяльності дипломатичної служби України. 	<ul style="list-style-type: none"> - Види органів зовнішніх зносин держави. - Поняття дипломатичного права. - Історія дипломатії. - Поняття консульського права. - Сучасний етап кодифікації дипломатичного і консульського права. - Дипломатичні представництва. - Завдання дипломатичної служби. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Функції дипломатичного представництва. - Кадри дипломатичної служби. - Процедура призначення глави дипломатичного представництва. - Підстави припинення місії дипломатичного представника. - Дипломатичні привілеї та імунітети. - Види консульських установ. - Глава і персонал консульської установи. - Функції консульських установ. - Консульські привілеї та імунітети. - Дипломатична служба України.
<p>Тема 7. Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 7:</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права. 2. Міжнародні стандарти з прав 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 7. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародні акти про захист жертв війни - Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів. - Наслідки збройних

	<p>людини та їх відображення в міжнародних документах.</p> <p>3. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.</p> <p>4. Міжнародно-правові питання громадянства.</p> <p>5. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.</p> <p>6. Поняття війни та збройного конфлікту.</p> <p>7. Види збройних конфліктів.</p> <p>8. Сторони та учасники збройного конфлікту.</p> <p>9. Міжнародно-правовий захист жертв війни.</p> <p>10. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції: «міжнародне гуманітарне право», «Право Женеви», «Право Гааги», «війна», «збройний конфлікт». - Поняття галузі міжнародного гуманітарного права. - Засоби та методи ведення військових дій. - Кваліфікація збройних конфліктів в Автономній Республіці Крим та на Сході України. - Початок та завершення збройного конфлікту міжнародного та неміжнародного характеру. - Нейтралітет під час збройних конфліктів. 	<p>конфліктів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правове положення учасників збройних конфліктів. - Основні універсальні міжнародно-правові акти про права людини. - Європейські міжнародно-правові акти про права людини. - Міжнародно-правове регулювання правового положення різних категорії населення в міжнародному праві - Правовий статус фізичних осіб у сучасному міжнародному праві. - Значення громадянства у міжнародному праві. - Проблеми подвійного громадянства в міжнародному праві. - Способи набуття та припинення громадянства. - Механізм захисту прав людини в рамках міжнародних організацій. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принципи міжнародного гуманітарного права. - Захист прав людини у період збройних конфліктів. - Правове обмеження засобів і методів ведення збройної боротьби. - Норми, що регулюють захист жертв збройного конфлікту. - Поняття та види міжнародних стандартів в галузі прав людини. - Міжнародно-правовий захист жертв війни. «Застереження Мартенса». - Режим окупації та воєнного полону. - Міжнародний Комітет Червоного Хреста: загальна характеристика та значення діяльності.
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Імплементация норм міжнародного гуманітарного права в національне законодавство. - Відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.
<p>Тема 8. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 8:</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та принципи міжнародно-правової відповідальності. 2. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. 3. Види і форми міжнародної відповідальності держав. 4. Політичні (нематеріальні) форми міжнародно-правової відповідальності. 5. Матеріальні форми міжнародно-правової відповідальності. 6. Поняття міжнародно-протиправного діяння. Обставини, що виключають протиправність діяння держав. 7. Міжнародно-правові засоби вирішення міжнародних спорів. 8. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві. 9. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та система колективної безпеки. 10. Практика розгляду спорів за участю України у міжнародних судових установах. <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «міжнародна відповідальність», «міжнародний спір»; «міжнародна ситуація», «сатисфакція». - Історія становлення інституту міжнародної відповідальності. - Поняття та підстави міжнародно- 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 8. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Підстави міжнародно-правової відповідальності та обставини, що виключають відповідальність держав. - Поняття та види міжнародних правопорушень. - Види і форми міжнародно-правової відповідальності. - Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів. - Судові засоби вирішення міжнародних спорів <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття, цілі та функції інституту міжнародно-правової відповідальності. - Поняття міжнародного спору. - Міжнародно-правові способи забезпечення міжнародної безпеки. - Юридичні та фактичні підстави виникнення міжнародної відповідальності держав. - Поняття та склад міжнародно-протиправного діяння держав. - Серйозні порушення міжнародного права, що впливають з норм <i>jus cogens</i>.

	<p>правової відповідальності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Джерела права міжнародної відповідальності. - Міжнародні спори та ситуації. - Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності. - Мирні способи вирішення міжнародних спорів. - Місце інституту відповідальності в системі сучасного міжнародного права. - Примусові заходи як особливий засіб реалізації міжнародної відповідальності. Санкції та контрзаходи. - Вина як суб'єктивний елемент міжнародного правопорушення. 	
<p>Тема 9. Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 9:</p> <p>Питання семінарського заняття №1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. 2. Основні напрями та форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. 3. Правова основа співробітництва держав в боротьбі зі злочинністю. 4. Боротьба з міжнародними злочинами (геноцид, злочини проти людяності, військові злочини, агресія). 5. Боротьба зі злочинами міжнародного характеру (тероризм, організована злочинність, работоргівля, піратство, незаконний обіг наркотиків і психотропних речовин, підробка грошових знаків і цінних паперів тощо). 6. Міжнародні організації у боротьбі зі злочинністю. 7. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) в боротьбі зі злочинністю. 	<p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 9. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> - Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. - Міжнародне співробітництво держав в боротьбі зі злочинністю в рамках Організації Об'єднаних Націй. - Міжнародне співробітництво держав в боротьбі з тероризмом. - Міжнародно-правове регулювання боротьби з наркотичними засобами і психотропними речовинами. - Видача (екстрадиція) злочинців у міжнародному праві. - Підстави відмови видачі. - Типові умови, необхідні для здійснення видачі. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародне кримінальне право - Принципи міжнародного кримінального права.

	<p>8. Європейське поліцейське відомство (Європол).</p> <p>9. Співробітництво України з Інтерполом та Європолом.</p> <p>10. Міжнародно-правове регулювання видачі правопорушників (екстрадиція).</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефініції «екстрадиція», «Інтерпол»; «міжнародні злочини»; «злочини міжнародного характеру». - Злочинність як міжнародне явище. - Злочини міжнародного характеру: поняття та види. - Міжнародно-правова допомога. - Інститут екстрадиції в міжнародному праві. - Боротьба з міжнародним тероризмом. - Боротьба з незаконним обігом наркотичних речовин. - Міжнародні неурядові організації у боротьбі зі злочинністю (Міжнародна асоціація кримінального права, Міжнародне кримінологічне товариство). 	<ul style="list-style-type: none"> - Міжнародні злочини. - Міжнародні кримінальні злочини. - Уніфікація кримінального законодавства. - Інститут екстрадиції. - Типові умови, необхідні для здійснення видачі. - Основні напрямки співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. - Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. - Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол. - Діяльність Європолу у боротьбі зі злочинністю.
--	--	--

Основні інформаційні джерела:

1. Антонович М. М. Міжнародне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 384 с.
2. Аракелян М. Р., Бехруз Х., Акіменко Ю. Ю. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики : монографія. Вид-во: «Фенікс». 2023. 464 с.
3. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
4. Гавриленко О. А. Сироїд Т. Л. Історія міжнародного права: стародавня доба : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.
5. Грушко М. В., Музика В. В., Федорова Т. С. , Владишевська В. В. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / за ред. О. В. Бігняка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.
6. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник. /Х.Н. Бехруз, С.С, Андрейченко, В.М. Грушко та ін. – Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2020. 416 с.

8. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.

9. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Вид-во: «Право». 2024. 502 с.

10. Чернов Л.О. Право та міжнародне право : навчальний посібник. ЄДКІ 2023. Харків : Право, 2023. 202 с.

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, мультимедійний навчальний продукт, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС у розділі «Дистанційні курси».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності: здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування належного уявлення про особливості сучасного міжнародного права, його місця і ролі як основного регулятора сучасних міждержавних відносин у міжнародній сфері, визначення ціннісних орієнтирів, сформованих на основі сучасних міжнародних стандартів з прав людини, усвідомлення необхідності їх дотримання та забезпечення в процесі подальшої професійної діяльності в нових умовах сьогодення.

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Політика щодо термінів виконання та перескладання: - умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; - сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів.

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ
Протокол від 26.07.2023 року № 24.

Т.в.о. завідувача кафедри _____

Катерина СЬОХ

Підпис авторів силабусу: _____

Леся ЧЕХАНЮК